

ВЪВЕДЕНИЕ:

Наръчникът е предназначен за бенефициентите на СНЦ „МИГ общини Елена и Златарица” и съдържа разяснения и особености на процеса на кандидатстване, изпълнение и отчитане на проекти по Стратегията за Водено от общностите местно развитие /СВОМР/. За да се ползват от предлаганата финансова помощ, бенефициентите следва да спазват европейските и национални правила за изпълнение на проекти, финансирани от ЕС. Тези правила от една страна създават условия за ефективност и прозрачност при разходването на публичните средства, но от друга страна могат да доведат до забавяне на реалното усвояване на средствата. Целта на този наръчник е да улесни бенефициентите при изготвянето и изпълнението на техните проекти. Наръчникът представя общите принципи за изпълнение на проекти. Наръчникът се състои от три основни части: Първата част представя общите положения – цели, приоритетни оси на МИГ. Втората част е посветена на основните моменти при подготовка на проектно предложение и кандидатстването. Третата част е насочена към реалното изпълнение на дейностите по проекта, както и тяхното отчитане.

Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група общини Елена и Златарица” е организация за осъществяване на дейност в обществена полза и е регистрирано по Закона за юридическите лица с нестопанска цел. Основните цели и приоритети (стратегическа рамка) са изложени в Стратегията, която Сдружение „МИГ общини Елена и Златарица“ изпълнява и са изведени на базата на резултатите от извършения социално-икономически анализ, изложените силни и слаби страни и прогнозираните влияния на външните фактори. При формулирането на целите са отчетни и идентифицираните потребности на основните групи заинтересовани страни.

За постигане на заложената визия, стратегията за Водено от общностите местно развитие получава подкрепа от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) чрез Програма за развитие на селските райони 2014-2020 г. сдружение „МИГ общини Елена и Златарица” изпълнява **Стратегията за Водено от общностите местно развитие** на базата на подписано Споразумение № РД 50-140/21.10.2016 г с Управляващия орган на Програма за развитие на селските райони 2014-2020 г по подмярка 19.2. „Прилагане на операции в рамките на стратегии за Водено от общностите местно развитие“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ (ВОМР) от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014–2020 г.

Целите на стратегията са насочени към постигане на:

Цел 1: Икономическо оживяване на територията чрез инвестиции, насочени към стопански сектори, които имат потенциал за развитие и растеж, като се оказва подкрепа за разнообразяване на предлагане (в сектора на туризма и услугите), повишаване на конкурентоспособността (дребни производства и услуги).

Цел 2: Повишаване качеството на средата за живот и бизнес чрез подкрепа за разширяване и подобряване на публична инфраструктура, която да повиши привлекателността на средата за обитаване и подобри достъпа до отделни услуги. Това от своя страна цели да насърчи задържането на населението на територията и направи по-приветлив облик на населените места с туристически потенциал за живот и създаване на бизнес.

ПРИОРИТЕТИ:

1. Подкрепа за местното предприемачество
 - Подобряване на конкурентоспособността на местните микропредприятия;
 - Подкрепа за производства и услуги, създаващи заетост, включително социални услуги за възрастни хора и хора с увреждания
 2. Разнообразяване на туристическото предлагане
 - Подкрепа на нови туристически продукти и услуги;
 - Модернизиране на базата за настаняване и заведенията за хранене;
 - Валоризиране на материалното и нематериалното природно и културно наследство за целите на туристическото предлагане
 3. Развитие на селското стопанство и преработващата промишленост
 - Модернизация на земеделските стопанства;
 - Подобряване на достъпа на земеделски продукти до пазара чрез подкрепа на предприятия, преработващи земеделска продукция;
 4. Доизграждане на публичната инфраструктура
 - Подобряване облика на населените места
 - Разширяване на инфраструктурата за туризъм и отдых за публично ползване.
- Визията ще се постигне чрез изпълнението на 3 мерки и 8 подмерки.
Постигането на целите ще се осъществи посредством финансиране на проекти по:

Мярка 04 – Инвестиции в материални активи

- 4.1. Инвестиции в земеделски стопанства
- 4.1.2. Инвестиции в земеделски стопанства по тематична подпрограма за развитие на малки стопанства
- 4.2. Инвестиции в преработка/ маркетинг на селскостопански продукти

Мярка 06 - Развитие на стопанства и предприятия

- 6.4.1. Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности
- 6.4.2. Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности по тематичната подпрограма за развитие на малки стопанства

Мярка 07 - Основни услуги и обновяване на селата в селските райони

- 7.2. Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура
- 7.5. Инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отдых, туристическа инфраструктура
- 7.6. Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и на културното и природното наследство на

I. Идентифициране потребностите на кандидата

Целта на настоящото учебно помагало е да информира всички потенциални бенефициенти при избора на мерки от Стратегията за Водено от общостите местно развитие /СВОМР/ на СНЦ „МИГ общини Елена и Златарица”, по които биха могли да кандидатстват за получаване на безвъзмездна финансова помощ, запознаване с документацията за кандидатстване и ИСУН 2020 среда, както и да предостави информация за последващо изпълнение на одобреното проектно предложение.

Като първа стъпка потенциалният бенефициент, ако е предприемач в стопанската сфера, трябва да идентифицира своите потребности, свързани с развитието на неговата ферма,

предприятие, предоставяните от него услуги или извършването на занаятчийска дейност в зависимост от стопанската сфера, която извършва.

Ако потенциалният бенефициент е публичен орган или нестопанска организация и има намерение да реализира своята идея в обществен интерес, е необходимо да проучи задълбочено обществените потребности, свързани с неговата идея, чрез които да прецени обществената необходимост от реализация на тази идея.

Всеки кандидат разработва проектна идея въз основа на своите нужди, възможността за реализация от гледна точка на човешки ресурси и наличен капацитет и възможността за финансиране. За формулиране на проектната идея е необходимо да се даде отговор на няколко важни въпроси:

- Какъв е проблемът и как той може да бъде решен?
- Какви цели си поставя кандидатът и доколко тяхното постигане спомага за решаване на идентифицирания проблем?
- С каква комбинация от дейности ще бъдат постигнати поставените цели?
- За какъв период от време ще се изпълняват дейностите?
- Какви финансови ресурси са необходими за изпълнение на проекта и за постигане на неговите цели?
- Какви човешки ресурси са необходими?
- Какви фактори обуславят успешното изпълнение на проекта?

ПРОЕКТНА ИДЕЯ→ПРОЕКТНО ПРЕДЛОЖЕНИЕ →ПРОЕКТ

Стратегията на СНЦ „МИГ общини Елена и Златарица” е еднофондова и включва мерки, които се финансират от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони /ЕЗФРСР/ чрез Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г /ПРСР 2014-2020 г/.

Всеки бъдещ кандидат-бенефициент може да получи информация за мерките и размера на бюджета по всяка мярка, чрез която може да получи финансиране на идеята си, като се запознае с възможностите за кандидатстване, описани в Индикативната годишна работна програма /ИГРП/ и получи повече информация за мерките, които ще бъдат финансирани от СВОМР на Сдружение „МИГ общини Елена и Златарица” и в офиса на МИГ.

При реализацията на Споразумение за изпълнение на СВОМР № РД 50-140/21.10.2016 г, сключено между Управляващия орган на ПРСР 2014-2020 г и СНЦ „МИГ общини Елена и Златарица”, сдружението разработва Индикативната годишна работна програма за отварянето на покани за прием на проектни предложения. Одобрената ИГРП се публикува на интернет-страницата на Сдружение „МИГ общини Елена и Златарица” до 30 ноември на предходната година. Посещавайки офиса или сайта на Сдружение „МИГ общини Елена и Златарица” всеки потенциален бенефициент може да бъде информиран по отношение на предвидените за финансиране през текущата календарна година мерки и съответния ѝ бюджет.

II. Запознаване на кандидата с мерките, заложи в СВОМР на Сдружение „МИГ общини Елена и Златарица”.

С цел осигуряване на информация и публичност и максимална информираност на желаещите да кандидатстват по мерки от СВОМР на Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група общини Елена и Златарица” на електронната страница на сдружението www.vomg.elena.bg е публикувана СВОМР, по които ще се финансират проекти. Те ще бъдат финансирани от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони /ЕЗФРСР/ чрез Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г /ПРСР 2014-2020 г/:

Мярка 04 – Инвестиции в материални активи

- 4.1 Инвестиции в земеделски стопанства
- 4.1.2. Инвестиции в земеделски стопанства по тематична подпрограма за развитие на малки стопанства

- 4.2. Инвестиции в преработка/ маркетинг на селскостопански продукти

Мярка 06 - Развитие на стопанства и предприятия

- 6.4.1. Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности
- 6.4.2. Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности по тематичната подпрограма за развитие на малки стопанства

Мярка 07 - Основни услуги и обновяване на селата в селските райони

- 7.2. Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура
- 7.5. Инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отход, туристическа инфраструктура
- 7.6. Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и на културното и природното наследство на селата.

III. Идентифициране на мерките, чрез които могат да се удовлетворят потребностите на кандидата.

След идентифицирането на потребностите е необходимо да се изготви проектно предложение, което да предвиди конкретни дейности, чрез които да допринесе за решаването на отделни проблеми, свързани с идентифицираните потребности.

Запознавайки се с мерките, които ще бъдат финансирани чрез Стратегията за „Водено от общостите местно развитие” /СВОМР/ на СНЦ „МИГ общини Елена и Златарица”, всеки потенциален кандидат следва да открие мярката, по която може да кандидатства за финансиране на своята идея като се запознае с допустимите бенефициенти и допустимите дейности, които ще се финансират по съответната мярка на СВОМР.

Общите условия за прилагане на всички мерки на стратегия за ВОМР на „МИГ общини Елена и Златарица” са свързани с:

1. Териториално покритие – проектите и дейностите по всички мерки на стратегия за ВОМР се прилагат на територията на действие на сдружение „МИГ общини Елена и Златарица”, която покрива територията в административните граници на общини Елена и Златарица. Потенциалните бенефициенти задължително трябва да имат седалище, съответно постоянен адрес за физическите лица на територията на МИГ.

2. Допустимост на разходите по проектите - допустимите инвестиционни разходи са насочени към изграждане, придобиване или подобрене на недвижима собственост, закупуване на нови машини и оборудване, включително компютърен софтуер, финансиране на лизинг за закупуване на нови машини и оборудване до пазарната стойност на актива, при условие, че ползвателят на финансова помощ е собственик на актива, към датата на подаване на финалното искане за плащане във връзка с актива.

Финансовата помощ по мерките се предоставя под формата на възстановяване на действително направени и платени допустими разходи.

3. Недопустими разходи по проектите - стратегия за ВОМР определя като недопустими разходи за инвестиции и дейности посочени в чл. 21 на Наредба № 22 от 14.12.2015 г / Издадена от министъра на земеделието и храните, обн., ДВ, бр. 100 от 18.12.2015 г., в сила от 18.12.2015 г., изм. и доп., бр. 38 от 20.05.2016 г., в сила от 20.05.2016 г., изменена и допълнена бр. 69 от 25.08.2017 г в сила от 25.08.2017 г/.

4. Изисквания към проектите свързани с околната среда – за проекти и дейности,

които включват инвестиционна подкрепа, задължително се изисква положително решение за оценка за въздействието върху околната среда (ОВОС), освен в случаите, когато такава не се изисква от ЗООС.

5. Авансови плащания – описани са в т. IX от настоящото учебно помагало.

Допустими кандидати и дейности по мерки от СВМР на СНЦ „МИГ община Елена и Златарица“:

Подмярка 4.1 “Инвестиции в земеделски стопанства”

Допустими получатели

Земеделски производители /Физически и Юридически лица/:

1. Кандидатите за подпомагане следва да са регистрирани земеделски производители в съответствие със Закона за подпомагане на земеделските производители;

2. Минималният стандартен производствен обем на стопанството на кандидата следва да бъде не по-малко от 8 000 евро;

3. Кандидатите, юридически лица следва да докажат приход от земеделска дейност и/или приход от услуги директно свързани със земеделска дейност и/или преработка на земеделска продукция и/или участие и подпомагане по схемата за единно плащане на площ;

4. Кандидатите следва да представят бизнес план /БП/, доказващ подобряване на дейността на ЗС чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности подробно описани в представения БП.

Критериите за допустимост по т. 3 не се прилагат за кандидати с проекти в селски райони, създадени до 1 година преди кандидатстването за проекти с инвестиции в: сектор „животновъдство”, сектор „плодове и зеленчуци”, производство на „етерично – маслени и медицински култури”.

Допустими дейности

По подмярка 4.1. “Инвестиции в земеделските стопанства” се подпомагат проекти, които водят до подобряване на цялостната дейност на земеделското стопанство чрез:

1. внедряване на нови продукти, процеси и технологии и обновяване на наличните производствени материални и/или нематериални активи; или

2. насърчаване на сътрудничеството с производителите и преработвателите на земеделски продукти; или

3. опазване на компонентите на околната среда, включително с намаляване на вредните емисии и отпадъци; или

4. повишаване на енергийната ефективност в земеделските стопанства; и/или

5. подобряване условията на труд, подобряване на хигиенните, ветеринарните, фитосанитарните, екологичните и други условия на производство; или

6. подобряване качеството на произвежданите земеделски продукти; или

7. осигуряване на възможностите за производство на биологични земеделски продукти.

Допустими разходи

Допустими разходи в рамките на земеделското стопанство са в съответствие с чл.67 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета финансовата помощ

по мярката се предоставя под формата на възстановяване на действително направени и платени допустими разходи:

1. строителство или обновяване на сгради и на друга недвижима собственост, използвана за земеделското производство, включително такава, използвана за опазване компонентите на околната среда;

2. закупуване, включително чрез финансов лизинг, и/или инсталиране на нови машини, съоръжения и оборудване, необходими за подобряване на земеделския производствен процес, включително за опазване компонентите на околната среда, получаване на топлинна и/или електроенергия, необходими за земеделските дейности на стопанството и подобряване на енергийната ефективност, съхранение и подготовка за продажба на земеделска продукция;

3. създаване и/или презасаждане на трайни насаждения, включително трайни насаждения от десертни лозя, медоносни дървесни видове за производство на мед, други бързорастящи храсти и дървесни видове, използвани за производство на биоенергия;

4. разходи за достигане съответствие с нововъведените стандарти на ЕС;

5. закупуване на: съоръжения, прикачен инвентар за пчеларство и съответно оборудване, необходимо за производството на мед и други пчелни продукти, както и за развъждането на пчели-майки, включително чрез финансов лизинг;

6. разходи за достигане на съответствие със съществуващи стандарти на ЕС - за млади земеделски стопани, получаващи финансова помощ по подмярка 6;

7. закупуване на земя, необходима за изпълнение на проекта във връзка с изграждане и/или модернизиране на сгради, помещения и други недвижими материални активи, предназначени за земеделските производствени дейности и/или за създаване и/или презасаждане на трайни насаждения;

8. закупуване на сгради, помещения и друга недвижима собственост, необходими за изпълнение на проекта, предназначени за земеделските производствени дейности на територията на селски район ;

9. закупуване, включително чрез финансов лизинг, на специализирани земеделски транспортни средства, като например: камиони, цистерни за събиране на мляко, хладилни превозни средства за транспортиране на продукция, превозни средства за транспортиране на живи животни и птици;

10. разходи за рехабилитация на съществуващи и изграждане на нови напоителни системи и оборудване, включващи изграждането на нови и подобряване на съществуващи мрежи в стопанствата, водовземни съоръжения, включително кладенци и съоръжения за съхранение на вода, както и закупуване на техническо оборудване за тяхната експлоатация, включително нови тръбопроводи, системи за капково напояване, инсталации за дъждуване, помпени станции, техники/съоръжения за съхраняване/опазване на водата, и др.;

11. разходи за достигане на съответствие с международно признати стандарти, свързани с въвеждане на системи за управление на качеството в земеделските стопанства, въвеждане на добри производствени практики, подготовка за сертификация;

12. закупуване на софтуер, включително чрез финансов лизинг;

13. за ноу-хау, придобиване на патенти права и лицензи, за регистрация на търговски марки и процеси, необходими за изготвяне и изпълнение на проекта;

14. разходи, свързани с проекта, в т.ч. разходи за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за екологична и икономическа устойчивост на проекти, проучвания за техническа осъществимост на проекта, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на заявлението за подпомагане, така и по време на неговото изпълнение, които не могат да надхвърлят 12 на сто от общия

размер на допустимите разходи по проект, включени в т. 1 - 13, като допустимите разходи за проектиране се изчисляват върху допустимите разходи за проектирания обект.

Финансови параметри на проектите

Минималният размер на допустимите разходи за едно проектно предложение е в рамките на 3000 евро.

Максималният размер на допустимите разходи за един проект не може да надхвърля 100 000 евро.

Интензитет на подпомагане и размер на финансовата помощ

Финансовата помощ е в размер на 50 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи, като същата може да се увеличава с 10 на сто за:

1. проекти, представени от млади земеделски стопани;
2. интегрирани проекти, включително и такива, свързани със сливания на организации на производителите;
3. проекти, които се изпълняват в обхвата на необлагодетелствани райони;
4. проекти за колективни инвестиции, представени от юридически лица, включващи от 6 до 10 земеделски стопани.

5. инвестиции, изцяло свързани с изпълнявани от кандидата ангажименти по мярка 11 “Биологично земеделие” от ПРСР 2014 - 2020 г. или сходни ангажименти по мярка 214 “Агроекологични плащания”, направление “Биологично земеделие” от ПРСР 2007 - 2013 г.

6. проекти за колективни инвестиции, представени от юридически лица, включващи над 10 земеделски стопани и/или групи/организации на производители.

Максимално комбинирано подпомагане – 60 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи.

Критерии за оценка на проектите и тяхната тежест

1. Проектът осигурява подпомагане на чувствителни сектори в земеделието – производство на плодове и зеленчуци, етерично маслени и медицински растения, млечно животновъдство, и свиневъдство	25
2. Проектът е за биологично производство	20
3. Проектът осигурява допълваща заетост; 1 раб. място – 5 т. повече от 1- 10 т.	10
4. Проектът е на млад фермер, който е получил подкрепа за създаване на стопанства на млади фермери и полупазарни стопанства (малки стопанства) през периода 2007 – 2013 и периода 2014 - 2020 и не са получавали подпомагане по Програмата за инвестиционни дейности по мерки 121 и 4.1, с цел осигуряване на приемственост в селското стопанство.	10
5. Проектът повишава енергийната ефективност на стопанството	5
6. Проектът води до въвеждане на иновации в земеделското стопанство	15
7. Проектът е с интегриран подход и допринася за насърчаване на кооперирането между производителите, включително за дейности свързани с опазване на околната среда и постигане на стандартите на ЕС.	15
Общо точки	100

Подмярка 4.1.2. “Инвестиции в земеделски стопанства по Тематична подпрограма за развитие на малки стопанства”

Допустими получатели

Земеделски стопани, които имат икономически размер на стопанството от 6000 до 7 999

евро, измерен в стандартен производствен обем и производството им е в един от секторите „плодове и зеленчуци“ и „етерично-маслени и лекарствени култури“. Кандидатите трябва да са получили минимум 33 % от общия доход за преходната година от земеделски дейности.

Не се подпомагат бенефициенти одобрени по мярка 112 Създаване на млади фермери от ПРСР 2007-2013 г.

Допустими дейности

По тази операция се подпомагат материални и нематериални дълготрайни инвестиции, които водят до подобряване на икономическата устойчивост и резултати на стопанството. Ще бъдат подкрепяни следните видове дейности за:

- модернизация или увеличаване на физическия капитал с оглед намаляване на преките разходи за производство, повишаване на производителността на труда и качеството или разширяване на производството;
- подобряване на пред-пазарната подготовка или съхранение на продукцията (като оборудване за оборудване за почистване, сортиране, пакетиране на продукцията и сгради за специализирано съхранение и обработка, осигуряване на вентилация, изолация и охлаждане);
- създаване и/или презасаждане на трайни насаждения, десертни лозя, медоносни дървесни видове за производство на мед и бързорастящи храсти и дървесни видове за производство на биоенергия;
- намаляване на потреблението на енергия;
- производство на биоенергия за нуждите на земеделските стопанства;
- Инвестиции в машини, оборудване и съоръжения за опазване на околната среда;
- постигане съответствие с нововъведени стандарти на Общността приложими за съответните стопанства.

Допустими разходи

Допустими разходи в рамките на земеделското стопанство по тематичната подпрограма за малки стопанства са:

- Изграждане, придобиване и подобряване на недвижимо имущество, включително чрез лизинг;
- Закупуване на нови машини, съоръжения и оборудване, включително компютърен софтуер до пазарната стойност на активите, включително чрез лизинг;
- Закупуване на косачки, закупуване на дробилки (прикачен инвентар, който директно дроби малки храсти и ги компостира), закупуване на преносими сушилни и др;
- Общи разходи свързани със съответния проект за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултантски услуги
- Закупуване на ноу-хау, патенти права и лицензи, търговски марки и процеси необходими за изготвяне и изпълнение на проекта.

Финансови параметри на проектите

Минималният размер на допустимите разходи за едно проектно предложение е 2000 евро.

Максималният размер на допустимите разходи за едно проектно предложение е 15 000 евро, а за проекти представляващи колективни инвестиции 70 000 евро.

Максималното комбинирано подпомагане за проекти за колективни инвестиции и интегрирани проекти е не повече от 90% от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи.

Интензитет на подпомагане и размер на финансовата помощ

Финансовата помощ е в размер до 60% от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи;

Размерът на финансовата помощ се увеличава с 10 процентни пункта, като максималното комбинирано подпомагане не може да надхвърля 80% в следните случаи:

- За проекти представени от млади селскостопански производители - 10 %;
- За колективни инвестиции или интегрирани проекти, които включват подпомагане в рамките на повече от една мярка – 10 %;
- За проекти с инвестиции в райони с природни и други специфични ограничения съгласно член 33 - 10 %;
- За проекти с дейности, подпомагани по линия на ЕПИ за селскостопанска производителност – 10 %;
- За проекти с инвестиции за изпълнение на дейности по член 28 и член 29 – 15 %.
- Проекти, интегриращи хоризонталните приоритети за иновации, опазване и възстановяване на околната среда, включително биологично производство, икономия на ресурси и адаптация към климатичните промени – 10 %.

Критерии за оценка на проектите и тяхната тежест

1. Проектът осигурява подпомагане на чувствителни сектори в земеделието – производство на плодове и зеленчуци, етерично маслени и медицински растения;	25
2. Проектът е за биологично производство	20
3. Проектът осигурява допълваща заетост 1 раб. място - 5 т., повече от 1 – 15 т.	15
4. Проектът повишава енергийната ефективност на стопанството	10
5. Проектът води до въвеждане на иновации в земеделското стопанство	15
6. Проектът е с интегриран подход и допринася за насърчаване на кооперирането между производителите, включително за дейности свързани с опазване на околната среда и постигане на стандартите на ЕС.	15
Общо точки	100

Подмярка 4.2 „Инвестиции в преработка/ маркетинг на селскостопански продукти“ – подмярката се прилага при спазване на изискванията на ПРСР 2014-2020 г.

Допустими получатели

Земеделски стопани, които са регистрирани съгласно Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани (ДВ, бр. 10 от 1999 г.); земеделското им стопанство е с минимален стандартен производствен обем не по-малко от левовата равностойност на **8000 евро**.

Признати групи или организации на производители или такива, одобрени за финансова помощ по мярка 9. “Учредяване на групи и организации на производители” от ПРСР 2014 - 2020 г.;

Еднолични търговци и юридически лица, различни от кандидатите по т. 1 и 2.

Кандидатите трябва да са регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите.

Допустими дейности

Подпомагат се проекти, които водят до подобряване на цялостната дейност на предприятието чрез: внедряване на нови и/или модернизирани налични мощности

и подобряване на използването им, и/или внедряване на нови продукти, процеси и технологии, и/или намаляване на себестойността на произвежданата продукция, и/или постигане на съответствие с нововъведени стандарти на ЕС, и/или подобряване на сътрудничеството с производителите на суровини, и/или опазване на околната среда, включително намаляване на вредните емисии и отпадъци, и/или подобряване на енергийната ефективност в предприятията, и/или подобряване на безопасността и хигиенните условия на производство и труд, и/или подобряване на качеството и безопасността на храните и тяхната проследяемост, и/или подобряване на възможностите за производство на биологични храни чрез преработка на първични земеделски биологични продукти.

Допустими разходи

В съответствие с чл.67 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета финансовата помощ по мярката се предоставя под формата на възстановяване на действително направени и платени допустими разходи:

1. За изграждане, придобиване и модернизиране на сгради и други недвижими активи, свързани с производството и/или маркетинга, включително такива, използвани за опазване на компонентите на околната среда;

2. За закупуване, включително чрез финансов лизинг, и/или инсталиране на нови машини, съоръжения и оборудване, необходими за подобряване на производствения процес по преработка и маркетинга, в т.ч. за:

а) преработка, пакетиране, включително охлаждане, замразяване, сушене, съхраняване и др. на суровините или продукцията;

б) производство на нови продукти, въвеждане на нови технологии и процеси;

в) опазване на компонентите на околната среда;

г) производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствените нужди на предприятието, включително чрез преработка на растителна и животинска първична и вторична биомаса;

д) подобряване на енергийната ефективност и за подобряване и контрол на качеството и безопасността на суровините и храните;

3. За закупуване на земя, необходима за изпълнение на проекта във връзка с изграждане и/или модернизиране на сгради, помещения други недвижими материални активи, предназначени за производствени дейности;

4. За закупуване на сгради, помещения и други недвижими имоти, необходими за изпълнение на проекта, предназначени за производствени дейности на територията на селски район съгласно приложение;

5. За закупуване, включително чрез финансов лизинг, на специализирани транспортни средства, включително хладилни такива, за превоз на суровините или готовата продукция, използвани и произведени от предприятието;

6. За изграждане/модернизиране, включително оборудване на лаборатории, които са собственост на кандидата, разположени са на територията на предприятието и са пряко свързани с нуждите на производствения процес, включително чрез финансов лизинг;

7. За материални инвестиции за постигане на съответствие с новоприети стандарти на Съюза съгласно приложение № 1 към Раздел 8.2 от ПРСР 2014-2020, включително чрез

финансов лизинг;

8. Разходи за достигане на съответствие с международно признати стандарти за системи за управление, разходи за въвеждане на добри производствени практики, системи за управление на качеството и подготовка за сертификация в предприятията само когато тези разходи са част от общ проект на кандидата;

9. За закупуване на софтуер, включително чрез финансов лизинг;

10. За ноу-хау, придобиване на патентни права и лицензи, за регистрация на търговски марки и процеси, необходими за изготвяне и изпълнение на проекта;

11. Разходи, свързани с проекта, в т.ч. разходи за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за икономическа устойчивост на проекти, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на заявлението за подпомагане, така и по време на неговото изпълнение, които не могат да надхвърлят 12 на сто от общия размер на допустимите разходи по проект, включени в т. 1-10.

Финансови параметри на проектите

Минималният размер на общите допустими разходи за един проект е левовата равностойност на 3000 евро., а максималният размер е 100 000

Интензитет на подпомагане и размер на финансовата помощ

Финансовата помощ за одобрени проекти е в размер 50 на сто от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи за проекти, представени от микро-, малки или средни предприятия, а за проекти, представени от големи предприятия, финансовата помощ е в размер на 40 на сто от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи.

Критерии за оценка на проектите и тяхната тежест

1.Проектът насърчава кооперирането и интеграцията между земеделските производители и предприятия от хранително – преработвателната промишленост на територията на МИГ;	30
2.Проектът е за инвестиции в активи за съхранение, преработка, пакетиране, охлаждане, замразяване и сушене на продукти, произвеждани на територията на МИГ;	15
3. Проектът е свързани с внедряване на иновации	10
4.Проектът е за преработка на биологични продукти	10
5. С проектът се въвеждат нови процеси и технологии, целящи опазването на околната среда.	20
6.Проектът насърчава заетостта чрез разкриването на минимум 2 нови работни места при запазване на съществуващите	5
Проектът насърчава заетостта чрез разкриването на (от 3 до 5) нови работни места при запазване на съществуващите.	10
Проектът насърчава заетостта чрез разкриването на повече от 5 нови работни места при запазване на съществуващите	15
Общо точки	100

6.4.1 Подмярка „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“

Допустими получатели

Земеделски стопани - Стопанството на кандидати, земеделски стопани, трябва да има стандартен производствен обем над 8 000 евро;

Микропредприятия, регистрирани като еднолични търговци или юридически лица по Търговския закон, Закона за кооперациите или Закона за вероизповеданията;

Физически лица, регистрирани по Закона за занаятите.

Допустими дейности

Чрез подмярката се предоставя подпомагане за инвестиции в неземеделски дейности, насочени към:

Развитие на туризъм (изграждане и обновяване на туристически обекти и развитие на туристически услуги) – Подпомагат се проекти за обновяване или изграждане на места за настаняване с до 20 помещения за настаняване.

Производство или продажба на продукти, които не са включени в Приложение 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (независимо от вложените продукти и материали);

Развитие на услуги във всички сектори (например: грижи за деца, възрастни хора, хора с увреждания, здравни услуги, счетоводство и одиторски услуги, ветеринарни дейности и услуги базирани на ИТ и др.;

Производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление; Развитие на занаяти (включително предоставяне на услуги, свързани с участието на посетители в занаятчийски дейности) и други неземеделски дейности;

Допустими разходи

а) Изграждане, придобиване или подобренията на недвижимо имущество; б) Закупуване, включително чрез лизинг на нови машини и оборудване до пазарната стойност на активите;

в) Общи разходи, свързани с разходите за буква „а“ и „б“, например хонорари на архитекти, инженери и консултанти, хонорари, свързани с консултации относно екологичната и икономическата устойчивост, включително проучвания за техническа осъществимост;

г) Нематериални инвестиции: придобиване и създаване на компютърен софтуер и придобиване на патенти, лицензи, авторски права и марки.

Финансови параметри на проектите

Минимална стойност на допустимите разходи – 5000 евро.

Максимална стойност на допустимите разходите по проекта – 150 000 евро.

Интензитет на подпомагане и размер на финансовата помощ

Финансовата помощ не може да надвишава 75% от общите допустими разходи и при спазване на правилата за „минимална помощ“ при спазване на условията на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis.

Критерии за оценка на проектите и тяхната тежест

1. Проектът подпомага усвояването на потенциала за развитие на туризъм, чрез разнообразяване на предлагането, интегриране на атракции и малки производства от занаятчийски характер.	35
2. Проектът е за производствени дейности	35
3. Кандидатът е осъществявал дейност на територията най-малко 1 години преди датата на кандидатстване;	10
4. Бенефициентът не е получавал до сега подкрепа от инструментите на ЕС	5

5. Проектът създава минимум 2 работни места.	5
Проектът създава от 3 до 5 работни места	10
Проектът създава над 5 работни места.	15
Общо точки	100

6.4.2 „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности по тематичната подпрограма за развитие на малки стопанства“

Допустими получатели

Регистрирани земеделски стопани със стопанства с икономически размер, измерен в стандартен производствен обем от 2 000 до 7 999 евро.

(Кандидатите трябва да са получили минимум 33 % от общия доход за преходната година от земеделски дейности).

Допустими дейности

По тази подмярка се подпомагат инвестициите за стартиране или развитие на неземеделски дейности в селските райони, сред които са:

Развитие на селски туризъм (изграждане и обновяване на туристически обекти и развитие на туристически услуги) – Подпомагат се проекти за обновяване или изграждане на места за настаняване с до 20 помещения за настаняване.; Местно занаятчийство (включително предоставяне на услуги, свързани с участието на посетители в занаятчийски дейности);

Допустими разходи

а) Изграждане, придобиване и подобряване на недвижимо имущество, включително чрез лизинг;

б) Закупуване на нови машини, съоръжения и оборудване, включително компютърен софтуер до пазарната стойност на активите, включително чрез лизинг;

в) Общи разходи свързани със съответния проект за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултантски услуги,;

г) Закупуване на ноу-хау, патенти права и лицензи, търговски марки и процеси необходими за изготвяне и изпълнение на проекта.

Разходите по т. “в” не могат да надхвърлят 12 % от сумата на разходите по т. „а“, „б“ и „г“ . Не са допустими за подпомагане текущи разходи.

Финансови параметри на проектите

Минимална стойност на допустимите разходи – 5000 евро.

Максимална стойност на допустимите разходите по проекта – 30 000 евро.

Интензитет на подпомагане и размер на финансовата помощ

Финансовата помощ е в размер до 85% от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи.

Критерии за оценка на проектите и тяхната тежест

1. Проектът е на млад фермер;	5
2. Проектът е за производствени дейности;	30
3. Проектът създава минимум 2 постоянни работни места и пряко обслужва населението на територията	5
Проектът създава от 3 до 5 постоянни работни места и пряко обслужва населението на територията	10

Проектът създава повече от 5 постоянни работни места и пряко обслужва населението на територията	20
4. Проектът води до разнообразяване на туристическото предлагане	30
5. Проектът допринасяне за утвърждаване на местната идентичност	15
Общо точки	100

Подмярка 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура”

Допустими получатели

Общини на територията на МИГ за всички допустими дейности по подмярката с изключение на дейности, свързани с доизграждане, без ново строителство на канализационната мрежа (в т.ч. и съоръжения за пречистване на отпадъчни води) в агломерации с под 2 000 е.ж. в селските райони;

Юридически лица с нестопанска цел за дейности, свързани със социалната и спортната инфраструктура и културния живот;

Читалища за дейности свързани с културния живот;

ВиК оператори за дейности, свързани с изграждане, реконструкция и/или рехабилитация на водоснабдителни системи и съоръжения в агломерации с под 2 000 е.ж. в селските райони и дейности, свързани с доизграждане, без ново строителство на канализационната мрежа (в т.ч. и съоръжения за пречистване на отпадъчни води) в агломерации с под 2 000 е.ж. в селските райони.

Допустими дейности

Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи общински пътища, улици, тротоари, и съоръженията и принадлежностите към тях;

Изграждане, реконструкция и/или рехабилитация на водоснабдителни системи и съоръжения в агломерации с под 2 000 е.ж. в селските райони; инвестиции за доизграждане, без ново строителство на канализационната мрежа (в т.ч. и съоръжения за пречистване на отпадъчни води) в агломерации с под 2 000 е.ж. в селските райони;

Изграждане и/или обновяване на площи, за широко обществено ползване, предназначени за трайно задоволяване на обществени потребности от общинско значение;

Изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на социална инфраструктура за предоставяне на услуги, които не са част от процеса на деинституционализация на деца или възрастни, включително транспортни средства;

Реконструкция и/или ремонт на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги, с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност;

Изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на спортна инфраструктура;

Изграждане, реконструкция, ремонт, реставрация, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на обекти, свързани с културния живот, вкл. мобилни такива, вкл. и дейности по вертикалната планировка и подобряване на прилежащите пространства;

Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общинска образователна инфраструктура с местно значение в селските райони.

Допустими разходи

а) Изграждането, включително отпускането на лизинг, или подобренията на недвижимо имущество;

б) Закупуването или вземането на лизинг на нови машини и оборудване, обзавеждане до пазарната цена на актива;

в) Общи разходи, свързани с изброените по-горе, например хонорари на архитекти, инженери и консултанти, хонорари, свързани с консултации относно екологичната и икономическата устойчивост;

г) Нематериални инвестиции: придобиването или развитието на компютърен софтуер и придобиването на патенти, лицензи, авторски права, търговски марки.

Разходите по т. „в“ не трябва да надхвърлят 12% от сумата на разходите по т. „а“, „б“ и „г“. Оперативните разходи, свързани с предоставянето на услугите са недопустими за подпомагане по подмярката. Разходи различни от посочените в т. „б“, свързани с договора за лизинг, например марж на лизингодателя, разходи за рефинансиране на лихви, административни разходи и разходи за застраховка са недопустими за подпомагане по подмярката.

Финансови параметри на проектите

Минимална стойност на допустимите разходи – 5000 евро.

Максимална стойност на допустимите разходи по проекта – 50000 евро.

Интензитет на подпомагане и размер на финансовата помощ

За общини, ЮЛНЦ и читалища се предвижда 100% финансиране в случай, че не е налично генериране на приходи. Когато се установи потенциал за генериране на приходи, размерът на финансиране се определя въз основа на анализ разходи и ползи. В случаите, когато размерът на допустимите разходи по инвестициите е в размер до 50 000 евро за един обект, който е с установен потенциал за генериране на приходи се предвижда финансиране в размер на 100%. За ВиК операторите размерът на финансирането се определя въз основа на одобрен индивидуален анализ (ползи-разходи) за съответния регион.

Критерии за оценка на проектите и тяхната тежест

1. Проектът е за изграждане и/или реконструкция на инфраструктура в населено място извън общинския център;	10
2. Проектът е представен от НПО;	20
Брой население (до 150 по постоянен адрес) , което ще се възползва от подобрените основни услуги и обхвата на териториално въздействие.	10
3. Брой население (над 150 жители) , което ще се възползва от подобрените основни услуги и обхвата на териториално въздействие.	25
4. Проектът въвежда иновативни технологии или инвестиции с екологичен ефект.	25
5. Проектът е за изграждане реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на инфраструктура за социални услуги включително за деца и възрастни хора.	20
Общо точки	100

Подмярка 7.5 „Инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отдых, туристическа инфраструктура”

Допустими получатели

Общини на територията на МИГ;

Юридически лица с нестопанска цел с седалище на територията на МИГ.

Допустими дейности

Изграждане, реконструкция, ремонт, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на туристически информационни центрове; Изграждане, реконструкция, ремонт, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на посетителските центрове за представяне и експониране на местното природно и културно наследство;

Изграждане, реконструкция, ремонт, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на центрелите за изкуство и занаяти с туристическа цел;

Изграждане, реконструкция, ремонт и закупуване на съоръжения за туристически атракции, които са свързани с местното природно, културно и/или историческо наследство и предоставящи услуги с познавателна или образователна цел;

Изграждане, реконструкция, ремонт и закупуване на съоръжения за туристическа инфраструктура (информационни табели и пътепоказатели за туристическите места и маршрути, съоръжения за безопасност, велоалеи и туристически пътеки).

Допустими разходи

а) Изграждането, включително отпускането на лизинг, или подобренията на недвижимо имущество;

б) Закупуването или вземането на лизинг на нови машини и оборудване, обзавеждане до пазарната цена на актива;

в) Общи разходи, свързани с изброените по-горе, например хонорари на архитекти, инженери и консултанти, хонорари, свързани с консултации относно екологичната и икономическата устойчивост;

г) Следните нематериални инвестиции: придобиването или развитието на компютърен софтуер и придобиването на патенти, лицензи, авторски права, търговски марки.

Финансови параметри на проектите

Минимална стойност на допустимите разходи – 5000 евро.

Максимална стойност на допустимите разходите по проекта – 75000 евро.

Интензитет на подпомагане и размер на финансовата помощ

За бенефициентни общини и ЮЛНЦ, в случай, че не е налично генериране на приходи финансовата помощ за дейностите по подмярката е в размер на 100% от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи. Когато се установи потенциал за генериране на приходи, размерът на финансиране се определя въз основа на анализ разходи и ползи. В случаите, когато размерът на допустимите разходи по инвестициите е в размер до 50 000 евро за един обект, който е с установен потенциал за генериране на приходи се предвижда финансиране в размер на 100%.

Критерии за оценка на проектите и тяхната тежест

1. Проектът се осъществява в населено място с население над 50 жители	10
2. Проектът, създава от 3 до 5 работни места при изпълнение на допустимите дейности;	25
3. Проектът, създава повече от 5 работни места при изпълнение на допустимите дейности;	35
4. Проектът, осигурява подобряване на околната среда, и постига екологичен ефект и въздействие.	30
5. Проектът е за туристически (посетителски) центрове	25
Общо точки	100

Подмярка 7.6. Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природното наследство на селата.

Допустими получатели

Юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ), които имат седалище на територията на МИГ, включително читалища, регистрирани по Закона за читалищата, училища и детски градини; Общини Елена, Златарица, Местни поделения на вероизповеданията, регистрирани, съгласно чл. 20 на Закона за вероизповеданията или признати за юридическо лице по силата на чл. 10 от същия закон

Допустими дейности и разходи

Подпомагат се материални и нематериални инвестиции, които водят до:

А/ Изследване, поддържане, възстановяване, популяризиране и подобряване на културното наследство:

- Подготовка и организация на местни културни събития, като фолклорни празници и събори, панаири, фестивали, хепънинги и др.

- Проучвания и изработване на материали във връзка с идентификация и/или документиране и/или изследване, и/или съхраняване на елементи от нематериалното културно наследство;

- Създаване, съхраняване или обогатяване на етнографски, природни и исторически сбирки;

- Дейности, свързани с проучвания, запазване и популяризиране на автентичен фолклор и местни традиции, възстановяване на празници, обичаи и храни;

- Създаване и подкрепа на Клубове (работилници за родители и деца, групи по интереси) за различни поколения за проучване, изучаване, съхранение и популяризиране на културното наследство - местната култура, бит, кулинария, история, традиции, включително – музика и изобразително изкуство, традиционни занаяти, обичаи и ритуали, неписана традиция;

- Участия във фестивали, събори, изложби, семинари и др. за представяне на местни обичаи, традиции, фолклор и елементи на местното нематериално културно наследство.

- Възраждане и предаване на различни аспекти на културни традиции и наследство и популяризирането им чрез организиране и провеждане на мероприятия във връзка с местни културни обичаи и традиции, като: временни и постоянни тематични изложби; фестивали, събори, семинари, концерти, тематични концерти и постановки конкурси; Филми, видео клипове или мултимедийни възстановки; разработване и разпространяване на информационни материали различни от обикновени брошури (тематични изследвания, снимков архив, каталози и др.); разработване и представяне на макети, възстановяване на елементи от традиционни костюми или предмети от традиционния бит;

- Закупуване на инвентар, съоръжения, оборудване, обзавеждане като музикални инструменти, носии, витрини за изложби, стелажи, декори, интерактивни дъски, мултимедии, лаптопи, осветление, озвучителна, аудио и видео техника, компютърни конфигурации/сценично оформление/, реквизити необходими за дадения вид изкуство, репетиционни и сценични облекла и др.

- Попълване на библиотечен фонд с библиотечни материали, закупуване на книги, графични издания, електронни документи и др.

Б/ Поддръжка, възстановяване и подобряване на природното наследство:

- Опазване, възстановяване, подобряване и поддръжка на природното наследство и селския ландшафт, включително на природни дадености, забележителности и територии от особено значение за местната общност (включително местата по Natura 2000), на ценни за територията природни образувания, растения, дървесни видове и животни, вековни дървета;